

מסורת הש"ס

(א) [בס"א: שְׁמַד, ג] [בג"ז: אִתָּה לְוֵלֵאוֹת וּפִרְשֵׁי מִיִּתּוֹת אֲלֵל בְּמִרְוֵיהֶו גִּירָתָה הַעֲרֹךְ לַנִּכְיֹת וּכְתַב הַמֶּסֶךְ שֶׁלִּפְנֵי יוֹן קוֹרִין לְחֹמֶת לִיכִי וְכֵן בְּשֵׁלִיָּה דף ר"ז: שְׁכַח לִי'ל לַנִּכְיֹת בִּכ"ף; ג] א) מִכּוֹת ז', ד) [לָקֵמַן זכ"ג, א] כְּתוּבוֹת י"א, ו) [פִּירוּשׁוֹ שֶׁל כָּל אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִת עִי' בַּעֲרֹךְ עֵרֶךְ חֲמֵם ב'י, ו) סוּטָה מִד': ח) [ז'ל אֲחֵר ד"ה מִשְׁתַּקֵּד, ט) [דִּיעֻקֵּב אֲבִיעִן, י) [שִׁיךְ לַמִּשְׁנָה דף ב', ג] ה) [שִׁיךְ לַעַל י"ג: א] ו') [פ"ק (דף ד' ע"ג), ז] ח) דִּהֲשֵׁם כִּלְגַל, א) [ז'ל כל], א) [דף ג': ע] לא דִּרְשִׁים לִיה וְלֹא שִׁמְעָה לִיה כִּלְגַל, רש"א, א) [וַעֲרַע מוֹס' מוֹרִק ת, ד"ה מֵאִי וַיּוֹסֵ וְחוֹס' מִנְחוֹת נֹא: ד"ה וי"ו]

גליון הש"ס

גמ' ר' זירא היה מופתיר למיסבסביה. עי' ירושלמי פ"ג דבבבירוס:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מה עשה ר' יוחנן: **(ב)** שם הוה מועטר מלמיסבסביה:

מוסף רש"י

הוי קבל וקיים. הוי עניו ומחיה. קבל לשון חפץ, פשוט ענין. אפל ופסל [קמחן צב. כל מן דין סמכוה לגא. כל כמות אלו הוו סומכין לנו לקמחן רבי ולמחבוב. דיינין [מחבובות יו. לא מסרמיטין. לשון סמרמיטין (שם). ולא מסרמיטין. דיינין [מחבובות הלכות זביקף טעמיהן (שם). מחמיטין. אומרים (שם). מחמשת הטעם (שם). מטרומיטין. לא אחפרש (שם) טורמיטין כי הדיא דלחמך צב"ר (פמ"א) על טורמיטין למיקרב למסאנא דמטרומיטא, אנשים קיינים (שם) וברש"ל שם שוריא הגהות, ונר"ש בגליון. מחמיטבבא. מביה המדע (שם) לבי קיסר. ר' אבהו הוה מקורב למכות (ע"ז כח). בוצינא דנהורא. על שם שהיה קלמחך פניו במיטין דלחמין צב"ב (נח). שופריה דר' אבהו מעין שופריה דר' יוחנן דנפקי יהודיות מניה כדמפרש הים [מחבובות יו. ונר"ש בגליון]. בריך מתיך לשלם. כיון זואך לגלות (שם). ואין ב"ד שקול. אין עשין צ"ד שהיא יכול ניתקן שיה כשה, אלא שיהא הויב לגד אחז, לקיים אחרי רבים להטות (סוטה טז:). למייוחדין. הך דלשכת הגזית (שם). מוזקני זקניך. מדמני למיכתב זקני וכתב זקניך. מיוחדין שמוקנין (שם). זקני השוק. אפי"פ שאין סנהדרין זקנים ושופטין. זקנים ששם שופטים את ישראל (שם). מוסרמיה זקני העדה. דקמימח פר העלם דבר, ואיתער ליה שופטין להביא עוד שנים (שם). לילף כולה מהתם. דהא ר' יאודה התם מני תמשה קאמר וילף לה מקדלי (שם). אלא וי"ו ושופטין למניינא.

דיני ממונות בשלשה

בטלו דיני קנסות. דכיון דליכא סמיכה בטלו: **זין שסי עיירות**

גדולות. ולא בתוך העיר שאם יוודע שלא ימריבו את העיר:

לונציאום. חנימות: **ולא קבלו.** לפי שעדיין היה צחור: **אילימא**

דלא דיינינן דיני קנסות בחוזה לארץ. והכי קאמר אין סמיכה מועלת

בחוזה לארץ ואפילו סמכוהו בארץ:

פשיטא סומכין בחוזה לארץ ונסמכין

בארץ. אם בני צבל נותנין רשות

לאחד שבא"י לדון קנסות: **הא אמרן**

דלא. דאין סמיכה בחוזה לארץ וכיון

דאי הוה גבן הכא לא מאינו למסמכיה

כל שכן היכא דליתיה גבן: **סומכין**

בארץ ונסמכין בחוזה לארץ מאי.

אם הסומך עומד בארץ והנסמך

עומד בצבל וליתיה גבי סומך מי מהני

כאילו איתיה גביה בשעת סמיכה

ומאי למידן בחוזה לארץ כדתנן

סנהדרין נוהגין בחוזה לארץ או דילמא

כיון דליתיה גבייהו בשעת סמיכה לא

מהניא ליה: **י** **לא הוה מספייע מילתא.**

כשהיו אאלו לא היה מוצא שנים

שיטרכו עמו לסומכו ואנן תלתא

בעינן: **משפיקו.** מחזר ומלפפה

לסומכו. כמו (ירמיה א) כי שוקד אני:

מנין שאין נסמכין לנים עלי. שאין

זוכין להיות נסמכין: **זקן ממש.** צא

זימים: **דכסיב כל מרביס ציטך**

ימוסו אנשים. כשצאין לכלל אנשים

בן שמונה עשרה שנה למא לי למהידר

ומכתזיה: **אלא סמיכה.** שאפילו

חכמים הצאים לכלל זקנה כגון על

ידי תורה וגמילות חסדים כדאמרין

בראש השנה (דף יח). צוצח ומנחה

אינו מתכפר אצל מתכפר הוא בצורה

וגמילות חסדים מכל מקום לא תתא

תורת זקנה עליהם להיות ראויים

לסנהדרין: **הוי קבל.** אפל: **וקיים.**

ותחיה. כלומר הרחק מן הרצנות

שמקבצת את בעליה. אפילה מתרגם

קצלה (שמות י): **יחל.** לעינים:

שרק. לפנים: **פירכוס.** לשיער. שיר

אף כללה נחא שמעלת חן צלא קישוט:

כל מן דין. כל כמו אלו וכיוצא בהן

היו סומכין לנו שראויים הם לסמיכה:

סרמיטין. לשון הפכנים כמו סרס

את המקרא מסופו לראשו (צ"ב דף

קט:). שמהפכין את טעמי תורה:

סרמיטין. לשון סמרטוט כלומר

שאין נותנים טעם הגון לדרייהם:

חמיטין. חמסנין שמוענין מלומר

טעמי תורה: **טורמיטין.** לא איתפרש:

רבה דעמיה. נשיא בעמיו: **מדבננא.**

מנהיג. על שם שהיה פרנס וקרוב

למלכות: **צוצינא דנהורא.** על שם

שהיה גדול בניו כדאמרין כהשוכר

את הפועלים (ב"מ ד' פד): שופריה

דר' אבהו מעין שופריה י דר' יוחנן:

צריך מסין. ציון צואך: **מיוחדים**

שבשופטין. שהיו מוקני סנהדרי

גדולה: **מה להלן מיוחדין שבעדה.**

כדפרישית לעיל (דף יג:): **לוגמרה**

לנונה מילתא. ואפילו מניינא

דחממה מהתם תיפוק דהא תניא לעיל

(שם) וסמכו שנים זקני שנים: **אלא.**

לעולם לא גמר גזירה הוה ושופטין

למיוחדין איתערין ומניינא מרביזא

דוי"ו: **ה"ג אלא וי"ו דושופטין**

למניינא ורבי שמעון וי"ו לא דריש:

בעליל

בטלו דיני קנסות מישראל שפעם אחת גזרה

מלכות הרשעה גזירה על ישראל שכל הסומך

יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה

תיחרב ותחומין שסומכין בהן יעקרו מה עשה

(ה) יהודה בן בבא הלך וישב לו בין שני

הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות ובין

שני תחומי שבת בין אושא לשפרעם וסמך

שם חמשה זקנים ואלו הן ר"מ ור' יהודה ור'

שמעון ור' יוסי ור' אלעזר בן שמוע רב אויא

מוסיף אף ר' נחמיה כיון שהכירו אויביהם

בהן אמר להן בניי רוצו אמרו לו רבי מה

תהא עליך אמר להן הרניי מוטל לפניהם

כאבן שאין לה הופכים אמרו לא זוו משם

עד שנעצו בו שלש מאות לונציאות של

ברזל ועשאוהו ככברה רבי יהודה בן בבא

אחרניי הוו בהדיה והאי דלא חשיב להו

משום כבודו דרבי יהודה בן בבא ור"מ

ר' יהודה בן בבא סמכיה והא אמר רבה בר

בר חנה אמר רבי יוחנן כל האומר ר"מ לא

סמכו ר' עקיבא אינו אלא טועה סמכיה ר'

עקיבא ולא קיבלו סמכיה ר' יהודה בן בבא

וקיבלו אמר רבי יהושע בן לוי אין סמכיה

בחוצה לארץ מאי אין סמכיה אילימא דלא

י **תנן** **סנהדרין** נוהגת בין בארץ ובין בחוצה

לארץ אלא **ידלא** **סמכין** בחוצה **לארץ**

פשיטא **סומכין** בחוצה **לארץ** **ונסמכין**

בארץ **הא אמרין** **דלא אלא** **סומכין** **בארץ**

ונסמכין בחוצה **לארץ** מאי **ת"ש** **דרבי יוחנן**

הוה מצטער עליה דרב שמן בר אבא דלא

הוה גבייהו דליסמכיה **ר"ש** בן זירוד וחד

דעימיה ומנו ר' יונתן בן עכמאי ואמרי לה

רבי יונתן בן עכמאי וחד דעימיה ומנו **ר"ש**

בן זירוד חד דהוה גבייהו סמכוהו וחד דלא

הוה גבייהו **ילא** סמכוהו **ר' חנינא** **ורבי**

הושעיא הוה קא משתקיד רבי יוחנן למיסמכינהו לא הוה מסתייעא מילתא

הוה קא מצטער טובא אמרו ליה לא נצטער מר דאנן מדבית עלי קאתינן

דא"ר שמואל בר נחמן א"ר יונתן מניין שאין נסמכין לבית עלי שנאמר

ילא יהיה זקן בביתך כל הימים מאי זקן אילימא זקן ממש והכתוב **כל מרבית**

ביתך ימותו אנשים אלא סמיכה **רבי זירא** הוה מיטמר **(ה)** למיסמכיה דאמר **רבי**

אלעזר לעולם הוי קבל וקיים כיון דשמעה להא דא"ר אלעזר אין אדם עולה

לגדולה אלא א"כ מוחלין לו על כל עונותיו אמצוי ליה אנפשיה כי סמכוה **לר'**

י **זירא** שרו ליה הכי לא כחל ולא שרק ולא פירכוס ויעלת חן כי סמכוה **לרבי**

אמי **ולרבי** אסי שרו להו הכי כל מן דין כל מן דין סמוכו **לנא** לא תסמכו

לנא לא **י** **מסרמיטין** ולא **מסרמיטין** ואמרי לה לא מחמיטין ולא מטרומיטין **ר'**

אבהו כי הוה אתי ממתיבתא לבי קיסר נפקי מטרוניתא דבי קיסר ומשריין

ליה רבה דעמיה מדברנא דאומתיה בוצינא דנהורא בריך מתיך לשלם:

עריפת עגלה בשלשה: **ת"ר** **י** **וצאו** זקניך ושופטין זקניך שנים שופטין

שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהן עוד אחד יהרי כאן חמשה דברי ר' יהודה

רבי שמעון אומר זקניך שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי

כאן שלשה ור"ש האי שופטין מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה למיוחדין

שבשופטין ור' יהודה מוקני זקניך נפקא ור"ש אי מוקני הוה אמינא זקני השוק

כתב רחמנא זקניך ואי כתיב זקניך הוה אמינא סנהדרין קמנה כתב רחמנא

ושופטין ממיוחדין שבשופטין ורבי יהודה גמר זקני זקני ימוסמכו זקני העדה

את ידיהם מה להלן מיוחדין שבעדה אף כאן מיוחדין שבזקניך אי יליף

יליף כולה מהתם זקניך ושופטין למה לי אלא וי"ו ושופטין למניינא

פרק ראשון סנהדרין יד.

י **ועריפת עגלה בג'.** עריפה לאו דוקא דמדידה הוה דהויא בג'

כדתנן **צפ' עגלה** ערופה (סוטה דף מד:) **ג' מצד"ד**

הגדול שצירושלים היו יוצאין וכו' והדר קמני נפטרו זקני ירושלים

והלכו זקני אותה העיר ומציאין עגלה ערופה והתם לא קמני ג'

וקראי נמי דמיימי בגמרא במדידה

כתיבי: **י** **יבול** זקני השוק. כלן

מוכח דזקני משמע הדיוטות וכן לקמן

גבי עריפה אמרינן אי כתב זקני ה"א

זקני השוק וכן צריש מלוא לתיבה

(יבמות דף קא. וסס) מרצים הדיוטות

מדכמיב זקני עירו וקשה דצפ' עגלה

ערופה (סוטה דף מד:) **תנן** נמלא

סמוך לעיר שאין צה צ"ד לא היו

מוודין ומפרש בגמרא דזקני העיר

צענין וליכא וי"ל דזקני העיר שאני

דמשמע המיוחדים שצער כדדרשין

הכא העדה המיוחדים שצעה:

לא **שרק** **ולא פירכוס.** משמע

דמרי מילי נייהו ודלא כפי'

הקונטרס **(פ"ב)** **(ג)** **דכמוצות** **שפירש**

דפוקסת היינו מעצרת שרק על פניה

י **והתם** מוכח דפוקסת היינו פירכוס

ואין להאריך: **ורב' שמעון לא**

דריש וי"ו. וכן צפ' קמא דסוטה

(דף ו:) **גבי** וטסהר דקאמר **ר"ש** אין

זכות מולה צמים המרים וכן צשליי

התכלת (מנחות דף נא:) **גבי** ומחלאתיה

ותימה דצריש מרובה (צ"ק דף סה:)

דריש **ר"ש** וי"ו ואת אשמו וצפרק

(ט) **על** אלו מומין) האסורים (בטורות

כח:) **גבי** ומן האלן לרצות הנוגח לקרבן

וצריש פ' ד' מיתות (לקמן דף נא:)

דריש **ר"ע** **צת** **וצת** **אני** **דורש** **ורבי**

שמעון **קאי** **התם**) **כוותיה** וכן קשה

מרבי יהודה דדריש הכא וי"ו וצפרק

אלו מליאות (ב"מ דף סו.) **גבי** ומלאתיה

דלמא **לידו** משמע וקשה דצריש

תמורה (דף צ:) **גבי** ואם המיר ימיר

צשליי טרף צקלפי (יומא ד' מה.) **גבי**

והאש וי"ל דהא דקאמר **ע** **לא** **דריש** **לא**

משמע ליה לאו משום דלא דרשי ליה כלל

אלא דווקא להאיא דרשה קאמר:

מתני'

הושעיא הוה קא משתקיד רבי יוחנן למיסמכינהו לא הוה מסתייעא מילתא

הוה קא מצטער טובא אמרו ליה לא נצטער מר דאנן מדבית עלי קאתינן

דא"ר שמואל בר נחמן א"ר יונתן מניין שאין נסמכין לבית עלי שנאמר

ילא יהיה זקן בביתך כל הימים מאי זקן אילימא זקן ממש והכתוב **כל מרבית**

ביתך ימותו אנשים אלא סמיכה **רבי זירא** הוה מיטמר **(ה)** למיסמכיה דאמר **רבי**

אלעזר לעולם הוי קבל וקיים כיון דשמעה להא דא"ר אלעזר אין אדם עולה

לגדולה אלא א"כ מוחלין לו על כל עונותיו אמצוי ליה אנפשיה כי סמכוה **לר'**